

LOVRO MATAČIĆ – FOND “MATAČIĆ”, KNJIGA, OSTAVŠTINA, SUSRET U HGZ-u

Ostavština Lovre Matačića jedna je od najopsežnijih u arhivskoj zbirci HGZ-a. Rukopisi, skice skladbi, korespondencija, nacrte rezija, odlikovanja i druga građa postali su temelj za monografiju Matačić, koju je 1996. pripremila Eva Sedak, uz priloge brojnih suradnika. Fond “Lovro & Lilly Matačić” uz svoju 30. godišnjicu priprema i ponovno izdanje ove knjige iz koje donosimo ulomke.

Sena Jurinac (ulomak pisma):

Tko je poznavao veličanstvenu osobnost Lovre Matačića zna koja je to bila radost muzicirati s njim. (...) Vrlo sam sretna da postoji Fond Lovro & Lilly Matačić kako bi se čuvala uspomena na ovog izvanrednog čovjeka i muzičara.

Milan Horvat (ulomak pisma):

Kontrolirana improvizacija – čini se paradoksalnim – davalala je pečat izvornosti i svežine svim njegovim kreacijama. Takav iznimski čovjek rađa se jednom u dvjesto godina, i evo, rodio se kod nas, stvarao i ostao trajno u našim srcima.

Lovro Matačić: *Vigilia*, spjev, scenski misterij

(...)

Ona:

No mi smo valovi
jer sve je rođeno za raspad
iz kojeg već kljia klica novog života.
Posve bez nade sve znanje o stvari.

Ostaje samo jedna misao:

Doživjeti prostor, doživjeti ritam, doživjeti vrijeme!
Čuješ li gromovito dijete života:

Doživjeti prostor, doživjeti ritam, doživjeti vrijeme!

Postati – disati – biti i uminuti...

i sve to teturajući,

i sve to ludo

živjeti. Živjeti

sa svim groznicama, sa svim osjetilima
živjeti, uživati, živjeti, uminuti.

Brat:

Ne želim osjećati.

Želim spoznati, trpjeti za duhovno –
ne uživati.

(...)

Viktor Žmegač: *Matačićevi duhovni korijeni*

Gromki patos i fantastična preobraženja u *Noćnom bdijenju* nisu nezrelja od mogih srodnih pjesničkih tvorevinu mladih autora, nadahnutih napose patosom Nietzscheove velike poeme. *Vigilia* je vrijedna pozornosti kao primjer darovita oponašanja suvremenih težnji, moglo bi se reći: kao malo, ali čisto zrcalo književnoga trenutka.

Eva Sedak: *Proslov*

Činilo mi se da je ovako sazdana knjiga najbliži odraz Lovrin. Širine luka kojim je doživljavao svijet, od naivne priče do duboke kontemplacije i precizne stvaralačke vizije. I njegove neponovljive sposobnosti da vehementnom životonosnom energijom mobilizira pozitivne naboje svoje sredine.

Igor Kuljerić: *Pouka Monteverdijem*

Glazba je, prema Maestrovu poimanju, u skladbama Monteverdija možda prvi puta objedinila i objavila sve one odrednice po kojima glazba postaje i ostaje velikom. (...) Podsjećao je Maestro na Monteverdijeva pisana svjedočanstva (...): “Vjerujte! Suvremeni skladatelj neka se upravlja samo i jedino zakonima Istine!”

Seadeta Midžić: *Otpor kapi u moru Beethovena*

Opisujući Scherzo *Devete simfonije*, Matačić sažima misli u oblik isповijedne priče: “To je melodija od 16 taktova koju svi zajedno nismo zaslužili. Ono najplemenitije i najbolje izražava se u tome. Onda dođe druga melodija. Uvijek imam impresiju da horn ide u Had, kao Orfej, a gore je to zvjezdano nebo: prva tema.”

Marija Bergamo: *Između iskustvenosti i transcendentalnosti: Matačić i Bruckner*

Brucknerovo wagnerijanstvo, tako nesporno u izrazu, a pogotovo u harmonijskoj i instrumentalnoj boji kompozicijskog stavka, ali više no sporno u strukturalnom smislu, – Matačić je (i sam poklonik i znalac Wagnerova izričaja, zvuka i dramaturgije), razumljivo, istakao pri izvedbama Brucknera, podarivši time zvučnoj slici veću mjeru čulnosti.

Petar Bergamo: *Interpretacija kao simbol*

Iz Matačićevih interpretacija proviruje skladatelj. Upravo skladateljstvo je bilo njegova *tajna ljubav*. Možda i neostvareni san.

Nikša Gligo: *Matačićeve interpretacije hrvatske glazbe*

Matačić se (dakle) posve originalno snalazi u interpretacijskom osmišljavanju nestereotipnih modela koji u njegovim interpretacijama poprimaju logičnu uvjerljivost, tj. maksimalnu muzikalnost.

Dubravko Detoni: *Fragmenti o fragmentima*

Sinfonija konfrontacija (...) Već i sâm naslov ukazuje na suprostavljanja u slojevima, na više nivoa, od skladateljsko-dirigentskih i tonalitetno-atonalitetnih, preko sučeljavanja među sobom kontrastnih skupina instrumenata, do dualizma tematizam-atematizam ili do vječne dileme o prilagodbi ili negiranju svih postojećih sustava vrijednosti.

Nikša Bareza: *Čvorista glazbene drame*

Sveobuhvatno obrazovanje, bliskost s literaturom, filozofijom, teologijom, poznavanje Biblije kao temeljne riznice čovjekove misaonosti, potom Dante, Goethe i osobito Dostojevski, hraniли su posebnu vrstu njegova ljudskog senzibiliteta, prema kojemu je sve što je činio bilo dijelom cjelovitog svjetonazora.

O VIOLINI

Mozart je bio posljednji veliki kompozitor koji je svoja djela za violinu mogao sam svirati. Beethoven i Schubert, Brahms, Čajkovski, Berg ili Bartók to više nisu mogli. Bilo je naravno violinista koji su komponirali, ali instrument kompozitora postao je klavir, i onih koji su ga slabo znali svirati, kao Wagner, i onih koji su ga izvrsno svirali, kao Brahms. „Ne čudi me da su tvojom svirkom svi bili iznenađeni, ti ni sam ne znaš kako dobro sviraš violinu, samo ako se potrudiš svirati sa stavom, srcem i duhom, baš tako kao da si prvi violinist u Europi”, bodrio je dvadesetgodišnjeg Wolfganga otac Leopold. Mozart je, međutim, neneadmašivo svirao klavir, a u zrelim je godinama umjesto za violinom češće posezao za violom. Michael O’Kelly, irski tenor, prvi Basilio i Don Curzio u *Figarou* i *piru*, čuo je Mozarta u kvartetu: prvu je violinu svirao Joseph Haydn, drugu Carl Ditters von Dittersdorf, violu Mozart, a violončelo Jan Vaňhal. Svirali su, kaže O’Kelly, prihvatljivo, ali nipošto izvanredno. Violu je od mладости a kasnije samo u laksim kvartetima svirao i Beethoven.

U opsežnoj korespondenciji između Leopolda Mozarta u Salzburgu i Johanna Jacoba Lottera u Augsburgu, nakladnika čuvene Leopoldove *Violinske škole*, među nebrojenim molbama, prijekorima i uputama za slaganje, korekturu i tisak, nalazi se kratka vijest o Mozartovu rođenju: „Javljam uostalom da je moja 27. siječnja u 8 sati navečer rodila dječaka...zove se Joannes Chrisostomus, Wolfgang Gottlieb. Nadam se da me nećete opet pustiti čekati tri poštanska dana, očajan sam što uvijek sve zapinje”. *Temeljita škola za violinu* objavljena je onda u srpnju 1756., poslije još u dva izdanja, 1769. i 1787. – Još je godine 1829. Goetheov priatelj i muzički savjetnik Zelter mogao izjaviti: „Mozartov otac bio je vrlo solidan muzičar. Njegova *Violinska škola* vrlo je korisno djelo – dokle god će violina biti violina. Čak je i dobro napisana.”

Ali violina nije dugo bila violina. Svi su stari upotrebljivi instrumenti u 19. stoljeću temeljito prepravljeni. Francuski graditelj i restaurator gudačkih instrumenata Jean-Baptiste Vuillaume potvrđio je i usavršio novi zvukovni i tehnički standard kojem su unatrago podlegli svi Stradivariji i Guarneriji.

Čudom su, međutim, sačuvani Mozartovi instrumenti, danas u Mozarteumu u Salzburgu, dvije violine u originalnom, nerestauriranom obliku i viola na kojoj je navodno svirao Leopold Mozart. Viola je djelo talijanskog majstora Paola Magginija iz 1615. Koncertna violina pripisuje se jednom od majstora iz obitelji Klotz, iz sredine 18. stoljeća, ali opskrbljena je krivotvorenom ceduljom „tirolskog Stradivarija” Jakoba Stainera. A dječju violinu, instrument uz koji je mali Mozart demonstrirao svoj fenomenalni sluh, izradio je Andreas Ferdinand Mayr u Salzburgu 1746.

(Nastavak slijedi)

Marcel Bačić

IN MEMORIAM STJEPAN PLAVEC

Istaknuti član ravnateljstva Hrvatskoga glazbenog zavoda, jedan od osnivača Društvenog jazz orkestra/Big Banda HGZ-a, liječnik i glazbenik dr. Stjepan Plavec umro je 10. srpnja 2017. u Zagrebu, gradu u kojem je rođen 25. svibnja 1924. godine. Bio je svestrani promicatelj jazza, prisutan na hrvatskoj jazz sceni više od šest desetljeća. Suosnivač je Jazz kluba Zagreb, gdje je obnašao funkciju tajnika od 1990. do 1993. godine.

Kao mladić naučio je svirati klarinet koji je kasnije zamijenio alt i tenor saksofonom. Već 1944. započeo je glazbenu karijeru u domobranskom Big Bandu, a slijedio je niz sličnih sastava u kojima je svirao zajedno s istaknutim hrvatskim muzičarima poput Miljenka Prohaske i Stipice Kalogjere. Sudjelovao je u osnivanju mnogih sastava od kvarteta do Big Banda koji su nastupali u plesnim i koncertnim dvoranama, a čiji su programi bili swing i jazz. Kao instrumentalista krasio ga je izrazito lijep, čuvstven ton i čistoća interpretacije. Zanimljivo je da je bio i odličan pjevač – nakon Drugog svjetskog rata nastupao je u vokalnom jazz sekstetu *Melos*.

Godine 1980. Stjepan Plavec je s grupom entuzijasta osnovao Društveni jazz orkestar HGZ-a, u kojem je svirao sve do 2010. godine. Dr. Plavec je primljen u Ravnateljstvo HGZ-a 1982. godine i tijekom tridesetak godina (do 2016.) bio je njegov član, a neko vrijeme i tajnik (1991–1993). Nastojao je pridonijeti radu HGZ-a konstruktivnim idejama i iskrenim zalaganjem, a osobito je značajna njegova djelatnost kao umjetničkog voditelja Big Banda, u suradnji s dirigentima, isprva Marijanom Domićem a od 1995. sa Zlatkom Dvoržakom. S članovima Orkestra osnovao je manje sastave, DOC kvintet i Dixieland ansambl. Rad Stjepana Plavca i Big Banda HGZ-a zabilježen je na četiri CD-a, no neumorni dr. Plavec izdao je i dva vlastita CD-a: *Stjepan Plavec svira za vas* i *Stjepan Plavec i prijatelji*.

Po profesiji je bio liječnik, specijalist školske medicine i aktivan sportaš, tenisač. Upravo idealan primjer osobe posvećene svojoj struci, hobijima i ljubavi prema glazbi.

EDUKATIVNI KONCERTI ZA DJECU I MLADE

19. i 20. listopada, Mala dvorana

Priča o sloniču Babaru

Erik Satie, glazba za riječ i sliku

Autori koncepta i izvođači:

pianistica Danijela Petrić i Zdenko Niessner kao pripovjedač

Hrvatski glazbeni zavod u suradnji s udružom MALA OPERA započinje ovu sezonu posebnim programom edukativnih koncerta. Na rasporedu su dva multimedijalna koncertna programa: *Priča o sloniču Babaru* za djecu od 3 do 10 godina te *Erik Satie, glazba za riječ i sliku* namijenjen mladima od 14 do 18 godina. Udruga MALA OPERA već desetljeće predano radi na približavanju klasične glazbe djeci i mladima. U tih je 10 godina više od 40.000 malih gledatelja vidjelo tri uspješne operne produkcije: *Ivica i Marica* E. Humperdincka, *Mačak u čizmama* na motive G. Rossinija i *Crvenkapica* na glazbu J. Offenbacha, a *Priča o sloniču Babaru* izvedena je više od 70 puta.

Priča o sloniču Babaru glazbena je priča Francisa Poulenca za klavir i pripovjedača nadahnuta istoimenom slikovnicom Jean de Brunhoffa objavljenom 1931. godine. Vjerno prateći tekst slikovnice, Poulenec je stvorio duhovitu, poetičnu i nježnu glazbenu priču. Izvedba na kojoj će biti prikazane originalne ilustracije slikovnice traje 35 minuta, a mali posjetitelji vidjet će i kratku priču o povijesti HGZ-a.

Erik Satie, glazba za riječ i sliku je glazbeno-vizualni kolaž najpoznatijih klavirskih skladbi, ekscentričnih tekstova i duhovitih citata Erika Satiea praćenih projekcijama fotografija iz vremena skladatelja, njegovih originalnih ilustracija te ilustracija francuskog grafičara Charlesa Martina. Program predstavlja glazbeni svijet i život ovog originalnog i nekonvencionalnog skladatelja, ali i cijelo povijesno i umjetničko okružje prijelaza 19. u 20. stoljeće. Trajanje koncerta je 45 minuta, a nakon toga će Nada Bezić u kraćoj prezentaciji upoznati mlade slušatelje s poviješću i zgradom HGZ-a.

Dragocjenu potporu ovom projektu pružili su Grad Zagreb, Francuski institut u Hrvatskoj i HDS – ZAMP.

HGZ-ov PROJEKT “BERSA” I NAGRADE

U lipnju je HGZ-ov istraživačko-izdavački projekt *Sabrana djela Blagoja Berse* dobio novu potvrdu svoje svrhotitosti.

Prošle smo godine posudili partituru i dionice Bersine skladbe *Sunčana polja* orkestru mlađih EUphony koji je išao na turneu po bivšoj Austro-Ugarskoj, a o tome je za ciklus *Oda-birano* Prvog programa Hrvatskog radija “poetski radiopis” napravio autorski tim Iva Lovrec Štefanović i Zoran Brajević za što su nagrađeni na prestižnom međunarodnom natjecanju *New York Festivals*. Ujedno su nominirani za nagradu *Prix Europa* čije finale se održava u Berlinu u listopadu.

Pijanist Ruben Dalibaltayan dobio je godišnju “Nagradu Vladimir Nazor” za dvostruki CD *Blagoje Bersa za klavir*, komjem je HGZ suizdavač uz Cantus HDS-a i HRT. U svojoj zahvali spomenuo je i Evu Sedak, začetnicu i voditeljicu projekta *Bersa*.

SUBOTOM U GLAZBENOM

14. listopada u 11 sati

Poštovanje naslijeda Lovre Matačića
(uz 30. godišnjicu Fonda “Lovro & Lilly Matačić”)

Sudjeluju: Vladimir Kranjčević, Jagoda Martinčević, Seadeta Midžić, Frano Parać, Ruža Pospiš-Baldani i Dunja Vejzović

Ulaz slobodan

Lovro i Lilly Matačić

IZLOŽBA “PRVI SVJETSKI RAT I HGZ”

O Prvom svjetskom ratu u HGZ-u svjedoče koncertni programi, muzikalije, spisi i pisma. Izložba će biti postavljena u predvorju Velike dvorane uoči 24. listopada, kada počinje međunarodni muzikološki simpozij *Prvi svjetski rat (1914.–1918.) i glazba*. Simpozij organizira Hrvatsko muzikološko društvo, a detaljan program nalazi se na hmd-music.org.

DRUŠTVENI ORKESTAR HGZ-a NASTUPIO JE U LIPIKU 3. LIPNJA 2017.

Pred stotinjak posjetitelja Društveni je orkestar u Kursalonu pod ravnanjem Zorana Juranića izveo program odabranih skladbi Mozarta, Haydna, Luke Sorkočevića, Glucka, Oscara Strausa, Langeya, Tijardovića i Berse.

Foto: Matija Kulhavi

BLAGAJNA: 48 30 822, blagajna@hgz.hr
ponedjeljak–petak 11–14 i 19–20 sati
i jedan sat prije početka koncerta

TAJNIŠTVO: 48 30 833, fax: 48 30 701
hgz@hgz.hr

KNJIŽNICA: 48 30 824
knjiznica@hgz.hr
ponedjeljak, sri. i pet. 11–14, sri. 16–20 sati

VD = Velika dvorana; MD = Mala dvorana; PD = podrumska dvorana

Nedjelja, 1. X. u 17 sati, VD

NOVOAPOSTOLSKA CRKVA U REPUBLICI HRVATSKOJ
Koncert u povodu Dana zahvalnosti za žetvu Orkestar mlađih okruga Ulm; Heinz Keck, *dirigent* Cappella Odak; Jasenka Ostojić, *dirigentica* *Gjeilo, Skender, di Lasso, van Ingelgem, Rutter, Mendelssohn, Elgar, Massenet, Morricone, Rahmanjinov, Davids, Woodbury, Mozart*

Utorak, 3. X. u 19.30 sati, PD

DRUŠTVO PRIJATELJA ZAGREBAČKE FILHARMONIJE
Mjesečni susret
ULAZ SLOBODAN

Utorak, 3. X. u 20 sati, VD

SPONA CLASSICS
Zagrebački kvartet:
Marin Maras i Davor Philips *violina*; Hrvoje Philips, *viola*; Martin Jordan, *violončelo*
Mozart, Debussy

Srijeda, 4. X. u 18 sati

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD
Obilazak zgrade HGZ-a
Voditeljica: Nada Bezić

Četvrtak, 5. X. u 20 sati, VD

HRVATSKO DRUŠTVO GLAZBENIH UMJETNIKA
Zagrebački umjetnici zagrebačkoj publici
Željka Martić, *sopran*
Neda Martić, *mezzosoprano*
Filip Fak, *klavir*
Pejačević, Kunc, Širola, Hatze
BESPLATNE ULAZNICE ZA ČLANOVE HDGU-A I HGZ-A

Ponedjeljak, 9. X. u 20 sati, VD

SPONA CLASSICS
Zagrebački solisti
Gost: Lovro Merčep, *saksofon*
Grieg, P. Dešpalj, Dvořák

Utorak, 10. X. u 20 sati, PD

HRVATSKO DRUŠTVO GLAZBENIH TEORETIČARA
Radionica utorkom

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD KONCERTNA SEZONA CXCI (2017 / 2018)

LISTOPAD

www.hgz.hr
hgz@hgz.hr

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD
10000 Zagreb, Gundulićeva 6
IBAN: HR5723400091110039946

UREDNICI:
Nada Bezić • Seadeta Midžić

ZA IZDAVAČA:
Marcel Bačić

Tihomir Petrović: *Analiza glazbenog djela, struktura i faktura*
ULAZ SLOBODAN

Subota, 14. X. u 11 sati, VD

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD
Subotom u Glazbenom Poštovanje naslijeda Lovre Matačića (uz 30. godišnjicu Fonda "Lovro & Lilly Matačić")
Sudjeluju: Vladimir Kranjčević, Jagoda Martinčević, Seadeta Midžić, Frano Parač, Ruža Pospiš-Baldani, Dunja Vejzović
ULAZ SLOBODAN

Nedjelja, 15. X. u 20 sati, VD

4. glazbeni memorijal "Adalbert Marković"
Tamburaški orkestar Tamburaškog društva "Gaj"
Krešimir Račić, *dirigent*
Gosti: Radojka Šverko, Miroslav Živković
Marković, Bersa, Leopold, Magdić, Njirić, Špišić,
P. Gotovac

Četvrtak, 19. X., MD

HGZ i MALA OPERA
Koncerti za djecu i mlade
u 10, 11, 12 i 13 sati za vrtiće i škole
F. Poulenc: *Priča o sloniču Babaru*

u 18 i 20 sati za škole i u slobodnoj prodaji
Erik Satie, glazba za riječ i sliku
Sudjeluju: Danijela Petrić, *klavir* i Zdenko Niessner, *pripovjedač*

Petak, 20. X., MD

HGZ i MALA OPERA
Koncerti za djecu i mlade
u 10, 11, 12 i 13 sati za vrtiće i škole
F. Poulenc: *Priča o sloniču Babaru*

u 18 i 20 sati za škole i u slobodnoj prodaji
Erik Satie, glazba za riječ i sliku
Sudjeluju: Danijela Petrić, *klavir* i Zdenko Niessner, *pripovjedač*

Subota, 21. X. u 20 sati, VD

KARLO HUBAK, *klavir*
L. van Beethoven
BESPLATNE ULAZNICE NA BLAGAJNI HGZ-A

Nedjelja, 22. X. u 20 sati, VD

HRVATSKI BAROKNI ANSAMBL *Telemannia 4*
Stjepan Nodilo, *blok-flauta, oboja i umjetničko vodstvo*
G. Ph. Telemann

Utorak, 24. X. u 20 sati, VD

HRVATSKA RADIOTELEVIZIJA
Ciklus *Sfumato*
Usnuli zlatni oblak
Zbor HRT-a
Tomislav Fačini, *dirigent*
P. I. Čajkovski

Srijeda, 25. X. u 20 sati, VD

SPONA CLASSICS
Koncert gosta Zagrebačkoga kvarteta:
Kvartet Çellistanbul: Çağ Erçag i Murat Berk, *violina*; Melih Kara, *viola*; Ediz Şekercioğlu, *violončelo*

Četvrtak, 26. X. u 20 sati, VD

HRVATSKO DRUŠTVO GLAZBENIH UMJETNIKA
Zagrebački umjetnici zagrebačkoj publici
Berislav Arlavi, *klavir*
Debussy, Chopin, Šulek, P. Dešpalj
BESPLATNE ULAZNICE ZA ČLANOVE HDGU-A I HGZ-A

Ponedjeljak, 30. X. u 18 sati, MD

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD
Društveni koncert
Putovanje glazbom: Austrija – Mađarska
Društveni komorni ansambl HGZ-a
Umjetnička voditeljica: Vesna Šepat Kutnar
Haydn, Mozart, Brahms, Ivanovici, J. Strauss, Liszt

BESPLATNE ULAZNICE ZA ČLANOVE HGZ-A I HDGU-A